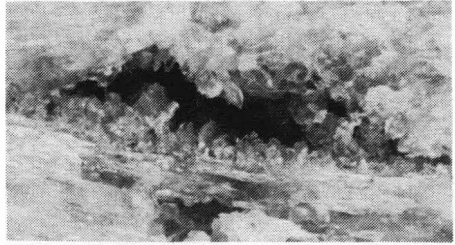

BOEHMITT, A10(OH), fra Sagabruddene i Tvedalen.

Av Alf Olav Larsen

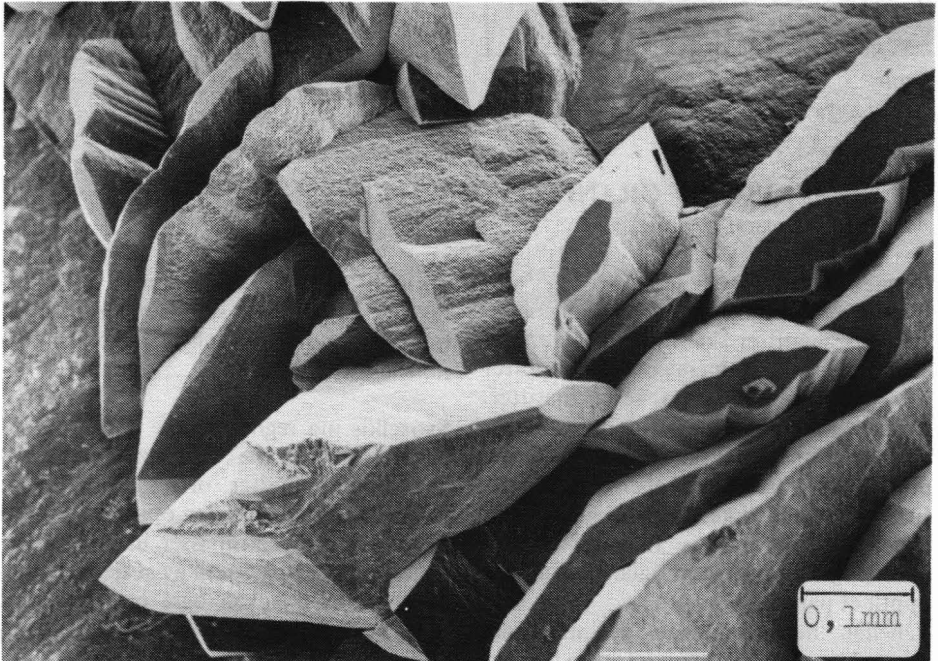
»Spreustein» er et navn som er blitt brukt om omvandlingsprodukter etter nefelin og sodalitt fra Langesundsfjord-området. Den består vesentlig av natrolitt med mindre mengder diaspor, boehmitt, gibbsitt, thomsonitt og jernoksyder. Med unntak av boehmitten var dette kjent allerede for over 100 år siden. Boehmitt derimot ble først beskrevet som eget mineral i slutten av 1920-årene som en bestanddel av buaxitt. Det er senere bare beskrevet et fåtall velkrystallinske boehmitter. Den ble beskrevet fra en syenittpegmatitt ved Bratthagen i Lågendalen i 1966 av Sæbø. I de senere årene er boehmitt også funnet i Sagabruddene i Tvedalen. Den opptrer her som små krystaller i druserom i »spreustein» enten alene slik som vist i figur 1 eller sammen med diaspor, thomsonitt, kalkspat eller berboritt.

Fargen er som regel lys brungul til grågul. Hardheten er $3 \frac{1}{2}$ og densiteten er 3,05. Boehmitt har en perfekt spaltbarhet med perlemoraktig glans på spalteflatene.

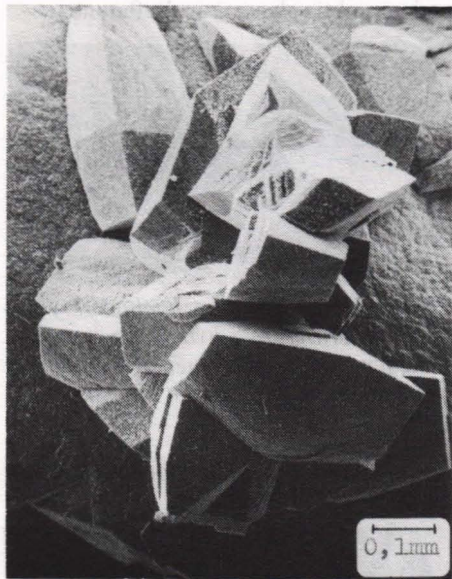

Figur 1: Lys gulbrune boehmittkrystaller i et druserom i hvit fibrig natrolitt. Lengden på druserommet er omtrent 1 cm. Fra Saga I bruddet.

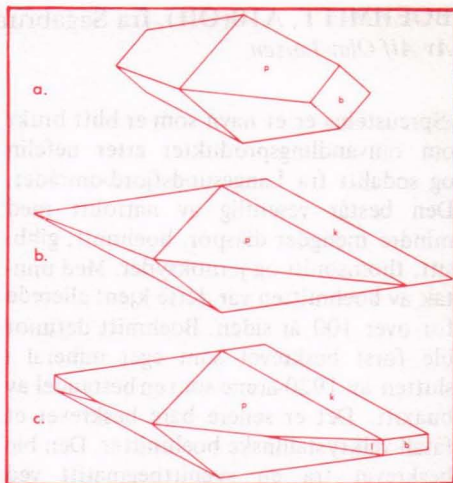
Figur 2: SEM-foto av boehmittkrystaller fra Saga I bruddet.

Boehmittkrystaller er flate dobbeltpyramider opptil 1 mm lange. Pyramideflatene er ru, ujevne og ofte svakt buet, mens endeflatene er glatte (fig. 2, 3 og 4). Boehmittkrystaller fra Sagabruddene er de største som hittil er rapportert.

Figur 3: SEM-foto av boehmittkrystaller fra Saga II bruddet.

Figur 4: Krystallskisser av boehmittkrystaller fra Saga II (a) og Saga I (b og c). Formene som opptrer er $b(010)$, $k(011)$, $l(210)$ og $p(111)$.

Referanse:

Larsen, A. O. (1981) Boehmite from syenite pegmatites in the Oslo Region, Norway. *Mineral.Record*, 12, 227 - 230.